

РЕШЕНИЕ

№ 1298

гр. София, 06.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Румяна М. Найденова
Петър Милев

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Румяна М. Найденова Въззивно гражданско дело № 20221100512907 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от П. Д. И., действаща чрез процесуалния си представител, срещу решение № 8299 от 19.07.2022 г., постановено по гр. д. № 27735/2021 г. по описа на Софийски районен съд, 171 с-в.

С посоченото решение районният съд е признал за установено, че П. Д. И. дължи на И. С. Г. на основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 44 ЗЗД вр. чл. 535 ТЗ сумата от 4500 лв., представляваща задължение по запис на заповед от 21.12.2018 г., ведно със законна лихва от 26.2.2021 г. до изплащане на вземането, за която сума са издадени заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист от 09.03.2021 г. по ч. гр. д. № 12053/2021 г. по описа на СРС, 171 състав.

Във въззивната жалба се излагат подробни съображения, че решението е неправилно, незаконосъобразно, необосновано, постановено в несъответствие със събраните доказателства. Моли се решението да бъде отменено, а предявеният иск да бъде отхвърлен изцяло. Претендира се присъждане на сторените разноси в първоинстанционното и във въззивното производство.

В установения от закона срок, въззиваемият И. С. Г., не е депозирал отговор на въззивната жалба.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата

и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество - неоснователна.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо, налице е постановен диспозитив в съответствие с мотивите на решението. При произнасянето си по правилността на решението съгласно чл. 269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правни норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване. Не се установи при въззивната проверка нарушение на императивни материално правни норми.

Относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд намира наведените с въззивната жалба доводи за неоснователни.

Ищецът претендира парично вземане, основано на задължение по запис на заповед. Записът на заповед е абсолютна търговска сделка по силата на чл. 1, ал. 1, т. 8 от ТЗ, чиято правна уредба е в чл. 535 и следващите от ТЗ. По отношение записа на заповед се прилагат и разпоредбите на менителницата, доколкото са съвместими с естеството му, тъй като и менителниците и записът на заповед са менителнични ефекти. Като такива същите имат обезпечителна, кредитна и гаранционна функция.

Записът на заповед е абстрактна търговска сделка, която, за да бъде валидна, трябва да са спазени изискванията на ТЗ за нейната форма и съдържание.

Сделката е абстрактна, тъй като основанието ѝ е без правно значение, т.е. за действителността на сделката не е необходимо да има кауза. Оригиналът на записа на заповед не е предаден на длъжника и се държи от ищеца – поемател, без да е джиросан. Като законен приносител, същият е легитимиран да получи обещаното от издателя, на неосъществено плащане по записа на заповед.

От представената в оригинал, заедно със заявлението по чл. 417 от ГПК запис на заповед, е видно, че същият е редовен от външна страна – налице са всички необходими реквизити от 535 ТЗ. Ответникът не е оспорил положените от него подписи върху записа на заповед. Ето защо, съдът намира, че записът на заповед е редовен от външна страна.

Неоснователно е възражението на ответника, че липсва точна дата на предявяване. От записът на заповед се установява, че в същия е посочено „януари 2019”, като още с исковата молба ищецът е навел твърдения, че страните са били обвързани от определено каузално правоотношение по договор за заем, във връзка с който е бил издаден записът на заповед. В договора за заем ясно е посочен срокът за погасяване на сумата – 1 месец от подписване на договора.

Основателни са изложените във въззивната жалба оплаквания, че СРС не е разгледал въведеното от страните каузално правоотношение. Както беше посочено по –

горе, още с исковата молба ищецът твърди, че страните са били обвързани от договор за заем, което обстоятелство не се оспорва от ответника и именно във връзка с него е издаден записът на заповед.

Ищецът - кредитор следва да установи съществуване на вземането – пораждането на задължение, чрез установяване и доказване на правопораждащите факти на каузалното правоотношение, а длъжникът – ответник, че то евентуално не съществува или е погасено. Ищецът носи тежестта на доказване на валидното възникване и съществуване на заявеното в заповедното производство парично вземане, а ответникът неговото погасяване.

В настоящия случай страните не спорят, а това се установява и от приложения по делото договор за заем, че страните са били обвързани от валидно облигационно правоотношение, по което ищецът е предоставил на ответника, а той от своя страна се е задължил да върне заетата парична сума в срок от един месец от подписване на договора и в посочения в същия условия.

По смисъла на чл. 240, ал. 1 ЗЗД, с договора за паричен заем заемотателят предава в собственост на заемателя определена сума пари, срещу насрещното задължение на заемателя да я върне. Договорът се счита за сключен от момента на предаване на съответната сума, а не от постигане на съгласието на страните. Поради това, независимо дали е налице писмен акт между тях или само устна уговорка, само с предаването на съответната сума е завършен фактическият състав на съглашението. Именно предвид реалния характер на договора, писменото обещание за връщане на парична сума, ако не съдържа в себе си признание, че тя е получена от задължено в заем лице, не може да се цени като доказателство за сключен договор. В настоящия случай е отбелязано, че договорът служи като разписка за предаване на сумата.

Действително в чл. 4 от договора не е посочен адрес за кореспонденция на заемотателя. Това обаче не освобождава заемателя от задължението за връщане на сумата съгласно договореното. Паричните задължения са носими задължения и когато не е уговорено друго, местоизпълнението е постоянният адрес на кредитора. А съгласно разпоредбата на чл. 536 от ТЗ ако не е уговорено друго в записа на заповед, мястото на издаването се смята за място на плащането и за местожителство на издателя.

Неоснователно е оплакването на въззивника, че е налице неяснота във формулирането на исковата претенция. Ищецът ясно е заявил, че не е получил никакви плащания във връзка с договора за заем и издадената за обезпечаване вземанията по него запис на заповед.

Не се доказва и възраженията на жалбоподателя за заплащане на сумата по записа на заповед. От страна на ответника не бе проведено пълно доказване на факта на извършено плащане на посочената в записа на заповед сума или на част от нея. В този смисъл съдът намира, че не следва да бъдат кредитирани събраните в тази насока гласни доказателства с оглед забраната, визирана в разпоредбата на чл. 164, ал.1, т.4 ГПК и липсата на изразено съгласие на основание разпоредбата на чл. 164, ал. 2 ГПК от ищцовата страна.

Независимо от това следва да се отбележи, че и двамата разпитани по делото свидетели са в близка връзка с ответника по делото и същите могат да бъдат заинтересовани от изхода на спора. Единият свидетел е съпруг, а другият – син на жалбоподателката. Не на последно място следва да се отбележи и, че дори и да бъдат кредитирани, показанията не установят заплащане на сумата точно по процесния договор за заем, респективно запис на заповед. Св. И. сочи погасяване на лихви, каквато договорка липсва. Видно от договора за заем е посочено „0 % лихва”. Свидетелите не сочат и че „вноските” са предавани на ищеца именно по процесния договор за заем. Ето защо, не се установява плащане на процесните суми.

Поради съвпадане крайните изводите на двете съдебни инстанции, решението следва да се потвърди.

По разносните за въззивната инстанция:

На въззиваемия на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. с чл. 273 ГПК следва да се бъдат присъдени сторените във въззивното производство разноски в размер на 400 лв.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 8299 от 19.07.2022 г., постановено по гр. д. № 27735/2021г. по описа на Софийски районен съд, 171 с-в.

ОСЪЖДА П. Д. И., ЕГН ***** да заплати на И. С. Г., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. с чл. 273 ГПК разноски за въззивната инстанция в размер на 400 лв.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____